

Debreceni Ítéltábla

Pf.I.20.057/2026/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Lux Anita (Cím4) pártfogó ügyvéd által képviselt Felperes1 (Cím2, tartózkodási helye: országos büntetés-végrehajtási Intézet) felperesnek - a dr. Novák Katalin Anett kamarai jogtanácsos által képviselt alperes1 (Cím1) alperessel szemben sérelemdíj megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 13.P.20.254/2024/61. számú ítélete ellen a felperes részéről 62. sorszám alatt előterjesztett és 64. valamint Pf. 3. sorszám alatt indokolt fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a peresztes felperes pártfogó ügyvédjének elsőfokú díját a felperes viseli.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 400 000 (négy százezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad; a felperes pártfogó ügyvédjének másodfokú díját a felperes viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás szerint a felperes 2022. július 6 napján került az alperesi büntetés-végrehajtási intézetbe, ahol 2022. július 20, napjától a kft1 munkáltató 1-es szalagján dolgozott kézi csomagolóként, majd 2023. február 1. napján az alperes bizottságának (a továbbiakban: bizottság1) döntése alapján a 2-es szalagra helyezték át. 2023. március 1-től az kft2 munkáltató foglalkoztatta tovább a felperest kézi csomagolóként a 2-es szalagon, majd 2023. április 13-tól 2023. május 10-ig tanulóként átkerült gépi varró munkakörbe. Ezt követően a bizottság1 a felperes foglalkoztatásának a megszüntetéséről döntött biztonsági besorolásának a megváltoztatása miatt. A döntésről a felperest tájékoztatták, aki a határozatra észrevételt nem tett.

[2] A felperest 2023. május 23-án a 130. számú, 3 személyes zárkából áthelyezték a 307. számú, 12 személy befogadására alkalmas zárkába.

[3] A felperes keresetében kérte annak a megállapítását, hogy az alperes megsértette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-ának (2) bekezdésében meghatározott emberi méltósághoz való, a 2:43. §-ának c) pontjában írt, a személy hátrányos megkülönböztetését tiltó és a 2:43. §-ának a) pontjában nevesített testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogát. Kérte továbbá eltüntetni az alperest a további jogsértéstől és kötelezni 5 000 000 forint sérelemdíj megfizetésére. Jogi érvelése szerint a másik szalagra történt áthelyezésének kizárólagos oka az volt, hogy ne kaphasson dicséretet, így kizárható legyen a feltételes kedvezményből. Álláspontja szerint jogsértő módon számolták el a ledolgozott órákat is, amit jelezett a munkáltatói jogkör gyakorlója felé, ennek következtében helyezték át tanuló jogviszonyba, ami munkabérének csökkentését okozta. A munkaviszonya megszüntetésének és másik zárkába történő áthelyezésének oka az volt, hogy szóvá tett „dolgokat”, felvilágosította a többi fogvatartottat, illetve az alperes egy alkalmazottja megorrolt rá, mert egy fogvatartott társa bántalmazási ügyében vallomást tett. Részére továbbá pszichiátriai javaslat szerint kis zárkás elhelyezést kellett volna biztosítani. A vele szemben alkalmazott szankciók ellehetetlenítik, emberi méltóságot sértő helyzetbe kényszerítik, személyét hátrányosan megkülönböztetik. Hivatkozott az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. tv. (a továbbiakban: Ekv.) 7-8. §-aira, miszerint fogvatartotti foglalkoztatottként érte hátrányos megkülönböztetés, összehasonlítható helyzetben lévő csoportként a többi fogvatartott veendő figyelembe, azért különböztette meg hátrányosan az alperes, mert szóvá merete tenni az általa jogsértőnek vélt eljárásokat, tanúvallomást mert tenni egy társa bántalmazási ügyében, jogorvoslati lehetőségeivel mert élni. Ezért a többi fogvatartottól megkülönböztették, ezt torolták meg azzal, hogy leváltották a munkáról és több fős zárkába helyezték át.

[4] Az alperes elsődlegesen a kereseti kérelmek visszautasítását kérte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 176. §-ának c) pontja alapján, mivel a felperes az alperes felé kártérítés iránti igényt nem nyújtott be. Másodlagosan kérte a kereset elutasítását jogsértés hiányában. Érvelése szerint a bizottság1 döntött a felperes 2-es szalagra történő áthelyezéséről. A dicséretben részesítésnek nem feltétele, hogy ne történjen munkaállomás-változás, az kizárólag munkaszervezési kérdés. A munkabér elszámolása pedig a munkáltató hatásköre. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban:) Bv.tv. 216. §-ának (2) alapján kötelezettsége foglalkoztatni a fogvatartottakat, a fogvatartotti állomány folyamatos változása miatt ennek megszervezése jelentős nehézséget okoz, ebből eredő munkaszervezési ok miatt helyezték át a felperest a gépi varrói munkakörbe. A fogvatartottak foglalkoztatásáról a bizottság1 dönt; a felperes további foglalkoztatásának megszűnését biztonsági okok indokolták, melyről a felperes a fogvatartotttra vonatkozó mértékben tájékoztatást kapott. A bizottság1 2023. 04. 12. napján megtartott ülésén a fegyház végrehajtási fokozat általános rezsim besorolást felülvizsgálták a 8/2020. (III. 25.) BVOP Utasítás 14. pontja alapján, ennek eredményeként „az elítélt munkahelyének, munkakörének megváltoztatásáról való döntés során a bizottság1 az elítélt rezsimbe és biztonsági kockázati csoportba sorolását is felülvizsgálja. Oka: Egyéb”. A felperes a határozatot elfogadta, arra észrevételt nem tett, jogorvoslattal sem élt. A felperes biztonsági kockázati besorolásának megváltozásának okát külön szakterületi feljegyzésben rögzítették, amelyre a fogvatartott megismerési joga a Bv.tv. 26. §-a (4) bekezdésének e) pontja alapján nem terjed ki. Az alperesnél a Bv.tv. 99. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra

tekintettel végrehajtási fokozat, illetve dohányzási szokás szerint valósul meg a fogvatartottak egymástól való elkülönítése az elhelyezésük során, a felperes áthelyezése ezen jogszabályi előírásnak megfelelt; a pszichológiai ajánlást nem volt kötelező figyelembe venni az elhelyezés megváltoztatásánál. Vitatta a hátrányos megkülönböztetés tényét is.

[5] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével elutasította a felperes keresetét és kötelezte a felperest az alperes javára 250 000 forint perköltség megfizetésére. Kimondta, hogy

a meg nem fizetett 300 000 forint illetéket és a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli (és a felperes maga viseli a költségeit).

[6] Rögzítette, hogy a felperes igénye nem az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények körében került előterjesztésre, hanem a fogvatartás során állított személyiségi jogsértés megállapítását és annak egyes szankciói alkalmazását kérte, ekként igénye nem esik a Bv.tv. 75/B. §-ának (1) bekezdésben meghatározott körbe, ezért nem volt helye a keresetlevél Pp. 176. §-ának (1) bekezdése b) pontja alapján történő visszautasításának. Az irányadó bírói gyakorlat felhívása mellett rámutatott, hogy ezért a Bv.tv. 143. §-ából nem következik, miszerint a sérelemdíj vagy a személyhez fűződő jog megsértése miatti szankciók polgári perben való érvényesítése kizárt lenne akkor, ha azt a fogvatartott előzetesen nem érvényesítette az alperesnél, ezért a keresetlevelet a Pp. 176. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján sem kellett visszautasítani. A kereseteket ezért érdemben vizsgálta.

[7] Kifejtette: a perben az alperes vitatásával szemben a felperesnek kellett bizonyítania az alperes jogellenes, egyben személyiségi jogait sértő magatartását, e körben az alapul szolgáló, általa megjelölt tényeket, illetőleg azt is, hogy amennyiben sérült a személyiségi joga, a köztudomású hátrányokon kívül milyen immateriális sérelmek érték. Önmagában a fogvatartásra vonatkozó jogszabályok megsértése nem eredményezi automatikusan a személyiségi jogok sérelmét is, ahhoz valamely többlettényállási elem, személyiségi jogot sértő konkrét magatartás szükséges; ilyen lehet, ha az alperes a felperes személyiségének lényegét alkotó ismérvek miatt nem tartotta be a rá irányadó jogszabályokat, azaz a felperes személye miatt érte őt „jogtalan támadás” az alperes részéről. Ekként minősülhet az a felperesi tényállítás, miszerint azért sértették meg a személyiségi jogait, mert szóvá tette a jogsértéseket, felvilágosította társait, tanúskodott a bántalmazási ügyben, és ezért váltották le a munkáról, érte őt hátrányos megkülönböztetés, tették őt pszichológiai véleménye ellenére több fős zárkába. Ezen állítását azonban a felperes nem bizonyította: tanú1 vallomása nem támasztotta alá a felperes által előadottakat, míg tanú2 nem tekinthető elfogulatlan tanúnak, de vallomását cáfolta tanú3 és tanú4 tanúvallomása is. Utóbbi tanúk vallomása szerint a felperes leváltása biztonsági okokból történt: a felperesnek a társai felé tett kijelentései alapján az intézet biztonságát veszélyeztető helyzet kialakulásától lehetett tartani. A munkáltatással összefüggő iratokból nem lehetett arra következtetni, hogy máshol az alperes megfelelő munkát tudott volna ajánlani a felperesnek. Az alperes által hivatkozott biztonsági kockázat ténye feltárható volt, arra lehetett következtetni a zártan kezelt iratból is, amely tartalmazza a konkrét biztonsági kockázatot. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy az iratot a zárt adatkezelés tényére tekintettel a felperes a Pp. 163. §-ának (1) bekezdése értelmében nem tekinthette meg, de annak tartalma lényegében egybevág tanú3 tanú vallomásával. Az

elsőfokú bíróság elutasította tanú5 tanú meghallgatására irányuló indítványt, mert a zártan kezelt adattal igazolható tény pótolta az ő tanúvallomását.

[8] Kifejtette: a munkaidő és munkabér elszámolásával kapcsolatos felperesi kifogások nem a személyiségi jogi sérelem körében megítélendő kérdések, ezért azzal érdemben nem foglalkozott.

[9] Megjegyezte, hogy az emberi méltóság sérelme csak akkor állapítható meg, ha más személyiségi jogsértés megállapítására a tényállás alapján nincs lehetőség, mert az a személyiségi jogok „anyajogának” tekinthető; az emberi méltóságot az olyan magatartások sértik, amelyek megkérdőjelezik a jogosult emberi mivoltát, illetve elmulasztják, megtagadják azt a minimális és kötelező tiszteletet, amely az embert pusztán emberi minősége alapján megilleti. Ilyen magatartás pedig nem volt megállapítható az alperes terhére.

[10] Hangsúlyozta: a fogvatartottak elkülönítését a Bv.tv. 99. §-ának (1) bekezdésében foglalt kritériumok alapján kell meghatározni, amely nem tartalmazza a pszichológiai javaslatra történő kis létszámú zárkás elhelyezést kötelezően figyelembe veendő előírásként. A felperes esetében ún. kötelező pszichiátriai vélemény nem volt az elhelyezésére, csupán olyan javaslat, amelyet akkor vehet figyelembe a büntetésvégrehajtási intézet, ha arra az egyéb elhelyezési követelmények teljesítését követően lehetősége van. A perben feltárt tények alapján az alperes az intézet telítettsége, az elhelyezés más szükségszerű szempontjai (pl. biztonsági fokozat, dohányzási szokások, munkáltatás) alapján határozta meg a fogvatartottak elhelyezését. Erre tekintettel sem jogszabálysértést, sem személyiségi jogsértést nem valósított meg a felperesnek a nagyobb létszámú zárkába történt áthelyezése. A felperes nem bizonyította, hogy a szakorvosi véleményt kifejezetten a személye elleni támadás miatt nem vette figyelembe az alperes, és elismerte, hogy az áthelyezése konkrét egészségügyi ártalmat számára nem okozott. Nem bizonyította a felperes azt sem, hogy más zárkába helyezése megnevelése, megbüntetése céljából történt.

[11] Nem találta alaposnak az egyenlő bánásmód megsértésére alapozott kereset sem. A felperes nem tudott az Ebktv. 8. §-ában meghatározott védett tulajdonságot megjelölni; habár hivatkozott annak t) pontjára, nem tudott olyan egyéb tulajdonságot sem megjelölni, amelyet az Ebktv. védeni kíván. Nem minősülhet ekként a büntetésvégrehajtási fogvatartása vagy foglalkoztatása, nem lehet e § szerinti összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport a szintén fogvatartott munkavállalók csoportja, hiszen az összehasonlítható személynek vagy csoportnak szükségszerűen más jellemző tulajdonságokkal rendelkezőknek kell lennie, akikhez képest a felperest jellemző tulajdonsága miatt hátrányos megkülönböztetésben részesítették. Nem lehet ismerv, hogy a többi foglalkoztatott fogvatartotthoz képest „szókimondóbb” a felperes, ugyanis az Ebktv. szabályainak rendszere, célja, illetve a jogszabály tételes rendelkezései ilyen jellemző tulajdonságon alapuló megkülönböztetést nem ismer, ilyen típusú „védelem nyújtására” nem irányul. Ezért hátrányos megkülönböztetésre alapított kereset sem vezethetett eredményre.

[12] A Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes javára a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerinti mértékű jogtanácsosi munkadíj megfizetésére. A felperes személyes költségmentességére tekintettel a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése, 101. §-ának (3) bekezdése és a 102. §-ának (6) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy az állam által előlegezett eljárási illetéket és a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

[13] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítéletet elsődlegesen megváltoztatni és megállapítani, hogy az alperes megsértette a Ptk. 2:42. §-ának (2) bekezdésébe és 2:43. §-ának a) és c) pontjaiban meghatározott személyiségi jogait, kérte az alperest eltiltani a további jogsértéstől és kötelezni 5 000 000 forint sérelemdíj megfizetésére. Másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.

[14] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az Ebktv. 10. §-ának (3) bekezdését, amely szerint az egyenlő bánásmód követelményébe ütközik az a magatartás is, amely a jogsértést jelző személlyel szemben hátrányos intézkedést alkalmaz. Az áthelyezése és leváltása azt követően történt, hogy kifogásolta a munkaidő elszámolást, az időbeli és oksági összefüggés megalapozza a megtorlás megállapítását. Részletesen idézte tanú1 tanúvallomását, amely érvelése szerint cáfolta, hogy a leváltása biztonsági okból történt, a vallomásból az is kitűnik, hogy problémáját nem hangoztatta a többi munkavállaló előtt (ezen kifogásairól a tanú nem is tudott). Az alperes fogolyzendülestől való félelme ekként nem volt megalapozott. A tanú vallomásából az is megállapítható, hogy a munkaidő elszámolást a foglalkoztatott rabok egymástól és a felperes magatartásától függetlenül sérelmezték. tanú2 pedig egyértelmű nyilatkozatot tett arról, hogy összefüggött a leváltása és a munkáltatói elszámolással kapcsolatos jelzése, amit az alperes egyik dolgozója el is mondott a tanúnak; az áthelyezés oka is megtorlás volt. A tanú ugyanakkor azt is elmondta, hogy a felperes magatartásával nem volt probléma, ekként igazolta, hogy nem volt tényleges biztonsági kockázat. Az elsőfokú bíróság ezen vallomásokat nem értékelte megfelelően és indokolatlanul tekintette tanú2t elfogultnak. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletét olyan iratra alapította, amelyet a zárt kezelés miatt nem ismerhetett meg. A biztonsági okokra való általános hivatkozás pedig nem elegendő a jogainak korlátozására, fegyelmi eljárása nem is volt. A munkából való leváltása és nagyobb zárkába való áthelyezése mindezekre tekintettel sértette az emberi méltóságát.

[15] Az elsőfokú bíróság továbbá nem végzett önálló személyiségi jogi vizsgálatot, a jogsértés megállapítását kizárólag az összehasonlító csoport hiányára hivatkozva utasította el; az Ebktv. 10. §-ának (3) bekezdése szerinti megtorlás intézménye azonban nem igényel védett tulajdonságot és összehasonlító csoportot. Amennyiben az elsőfokú bíróság a közvetlen hátrányos megkülönböztetés körében vizsgálódott, úgy tévesen értelmezte az összehasonlíthatóság fogalmát, amely helyesen azonos döntési és szabályozási helyzetet jelent. A felperes mindazon fogvatartottakkal összehasonlítható helyzetben volt, akiket munkavégzésre kijelöltek és nem jeleztek jogsértéseket, és akikkel szemben nem alkalmaztak retorziót. A perben valószínűsítette a hátrány bekövetkezését és annak a jogérvényesítő magatartással való összefüggését, ezért az Ebktv. 19. §-a lapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az intézkedések nem megtorló jellegűek voltak. Az elsőfokú bíróság

azonban az alperest nem kötelezte bizonyításra, így megsértette az erre irányadó rendelkezéseket. Azt sem értékelte az elsőfokú ítélet, hogy orvosi javaslattal ellentétesen helyezték nagyobb zárkába, amely önmagában is megalapozza a személyiségi jogsértést, függetlenül attól, hogy az más fogvatartottakkal összehasonlítható-e. Nem vizsgálta az intézkedés szükségességét és arányosságát sem.

[16] A másodlagos fellebbezési kérelmével összefüggésben lényeges eljárási szabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes által meg nem ismerhető, zártan kezelt iratra alapította, megsértve a fegyveregyenlőség elvét. Emellett hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által meghallgatni kért tanú vallomását érdemi mérlegelés nélkül mellőzte arra hivatkozva, hogy a tanút egy másik bv. intézetben a vallomástétel miatt megfenyegették, ami a „bizonyítási eljárás súlyos megsértése”. A tanú megfélemlítése éppen fokozott bírói vizsgálatot követelt volna. Az elsőfokú bíróság továbbá az Ebktv. 19. §-át megsértve a felperestől követelt teljes bizonyítást. Az elsőfokú bíróság továbbá kritikátlanul elfogadta az alperesi tanúk alá nem támasztott biztonsági kockázatra vonatkozó előadását és nem adott számot arról az indokolásban, hogy ezen biztonsági kockázatot milyen konkrét tények alapozták meg, az intézkedések miért voltak szükségesek és arányosak és miért nem volt releváns a kis zárkás elhelyezésére vonatkozó orvosi javaslat.

[17] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítéletet annak helyes indokai alapján helybenhagyni.

[18] A felperes a fellebbezési ellenkérelemre nem tett észrevételt.

[19] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el és azt nem találta megalapozottnak.

[20] A felperes másodlagos fellebbezési kérelemként indítványozta az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, azonban az ítéltáblának a Pp. 383. §-ának (1) bekezdéséből következően elsőként ezt kellett elbírálnia, mivel az ítélet érdemi felülbírálatára csak akkor van lehetőség, ha annak eljárásjogi okból való hatályon kívül helyezése nem szükséges.

[21] Eljárási szabálysértésként hivatkozott arra a felperes, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét egy az alperes által csatolt és a felperes által meg nem ismerhető, zártan kezelt iratra alapította, amelyre vonatkozóan észrevételt sem tehetett, így sérült a fegyveregyenlőség elve. Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a Pp. 381. §-a szerint még a lényeges eljárási szabálysértés is csak akkor indokolja az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, ha az a másodfokú eljárásban nem orvosolható, márpedig a felperes által hivatkozott jogszabálysértés - amennyiben fennáll - a kockázatelemzés tartalmának, mint bizonyítéknak a mellőzésével megfelelően reparálható. Hangsúlyozza ugyanakkor az ítéltábla, hogy a Pp. a szabad

bizonyítás elvén alapul, azaz a bíróság minden bizonyítékot felhasználhat, amely alkalmas a tényállás megállapítására [Pp. 263. §-ának (1) bekezdése]. Ez alól csak olyan jogszabályi rendelkezés tehet kivételt, amely kifejezetten megtiltja egyes bizonyítékok felhasználását [pl.: a Pp. 269. §-ának (1) bekezdése]. A Bvtv. 26. §-ának (4) bekezdése azonban nem minősül ekként, mivel nem tiltja meg az egyéni kockázatelemzés bizonyítékként történő felhasználását, hanem csupán azt mondja ki, hogy ezt az okiratot a fogvatartott csak a szabadulása után ismerheti meg (Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.091/2024/6. szám alatti ítélet).

[22] A felperes emellett eljárási szabálysértésként állította, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által indítványozott tanú vallomását érdemi mérlegelés nélkül mellőzte, amely hivatkozás lényegében az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét (Pp. 279. §-a) támadta. A másodfokú bíróság ugyanakkor az elsőfokú bíróság érdemi mérlegelő tevékenységét nem az eljárásjogi, hanem az anyagi jogi felülbírálat körében vizsgálhatja és bírálhatja felül (BDT2023. 4672.); azaz ezen hivatkozás az ítélet Pp. 381. §-án alapuló hatályon kívül helyezésének nem lehet indoka. Hasonlóképpen nem alapozza meg az elsőfokú ítélet eljárásjogi felülbírálat eredményeként történő hatályon kívül helyezését a felperes azon hivatkozása, amely szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási terhet az Ebktv. 19. §-ának (1) bekezdésébe ütközően osztotta ki. A bizonyítási teherről való tájékoztatás a bíróság által a Pp. 237. §-ának (2) bekezdése alapján végzett anyagi pervezetés része, márpedig a Pp. 369. §-ának (4) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság anyagi pervezetését csak az anyagi jogi felülbírálat részeként vizsgálhatja. A Pp. 384. §-ának (1) bekezdése kifejezett rendelkezése értelmében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére önmagában nem szolgálhat alapul, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésével nem ért egyet; kizárólag ezen okból a felek sem kérhetik az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Ha a másodfokú bíróság ugyanis az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésével nem ért egyet, elvégezheti a szükséges pervezetést [Pp. 370. §-ának (4) bekezdése], majd a Pp. 369. §-ának (4) bekezdése, valamint a Pp. 384. §-ának (2) bekezdése szerint jár el. Ezen fellebbezési hivatkozást ezért az ítéltábla az anyagi jogi felülbírálat során vizsgálta.

[23] A felperes továbbá hivatkozott arra is, hogy az ítélet indokolása nem ad számot teljeskörűen az ügy érdemi eldöntése szempontjából releváns körülményekről, amely tartalma szerint a Pp. 346. §-ának (5) bekezdésében írt indokolási kötelezettség megsértésre történő hivatkozásnak felel meg. Az ítéltábla ezért csak utal arra, hogy az indokolási kötelezettség csak azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolása az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre terjedjen ki {3169/2019. (VII. 10.) AB határozat [32]; 3159/2018. (V. 16.) AB határozat [31]}; nem következik az indokolási kötelezettségből a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {26/2020. (XII. 2.) AB határozat [22]}. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint nem jelenti az indokolási kötelezettség megsértését az, ha a bíróság által kifejtett okokkal, indokokkal a jogorvoslatot kezdeményező fél nem ért egyet. Az elsőfokú ítélet indokolása pedig a következőkben kifejtettek szerint kielégíti a Pp. 346. §-ának (5) bekezdését.

[24] Az ítéltábla maga sem észlelt a Pp. 370. §-ának (3) bekezdése szerinti eljárást indokoltá tévő lényeges, az ügy érdemi eldöntésére kiható és a másodfokú eljárásban nem

orvosolható eljárási szabálysértést; a Pp. 381. §-ában írt feltételek hiányában az elsőfokú ítéletet érdemben bírálta felül és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a keresetek elbírálásához szükséges mértékben a tényállást felderítette és okszerűen, logikai ellentmondástól mentesen állapította meg, abból helytálló jogi következtetésre jutott, amelynek indokait is nagyobb részt osztotta az ítéltábla.

[25] Az elsőfokú bíróság helytállóan utalt arra ítéletében, hogy a Ptk. 2:42. §-ának (2) bekezdésével védett emberi méltóságot a polgári jog által biztosított személyiségvédelem körében az ember személyiségét alkotó lényegi tulajdonságok és ismérvek összessége jelenti, ezáltal – külön nevesített személyiségi jogok hiányában – csak a személyiséget ebben a vonatkozásban ért támadás ad alapot a sérelme miatti személyiségi jogvédelemre (BH2008. 12.). Az emberi méltóság megsértése akkor valósul meg, ha a személyt emberi mivoltában megalázzák, méltatlan vagy hátrányos helyzetbe sodorják. (EBH1999. 15.) A bírói gyakorlat szerint bár minden személyiségi jog az emberi méltósághoz való jogból, mint úgynevezett anyajogból vezethető le, azonban az emberi méltóság megsértése egy adott tényállás kapcsán csak akkor állapítható meg, ha a jogsértő részéről az emberi léthez, az emberi élethez méltatlan magatartás valósul meg (BDT2020. 4152.); önmagában a felperes munkáltatásának megszüntetése vagy más, több fős zárkában való elhelyezése nem minősül ekként. Egyetértett az ítéltábla azzal is, miszerint a felperes nem bizonyította, hogy akár munkáltatásról való leváltásának, akár áthelyezésének az indoka a jogérvényesítésére adott válasz, az alperes által a kifejezetten a személye ellen irányuló támadás volt.

[26] A Pp. 370. §-ának (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolja, ilyen korlátot képeznek a fellebbezés indokai is. A felperes fellebbezésében már nem hivatkozott arra, hogy az egyes szalagok közötti mozgatására a dicséretből való kizárásának és ezzel a feltételes szabadságra bocsátásnak megakadályozása érdekében került volna sor, mint ahogyan arra sem hivatkozott, hogy gépi varró munkakörbe való áthelyezésének és ezzel keresménye csökkentésének az lett volna az indoka, hogy a ledolgozott órák elszámolásával kapcsolatos jogellenes gyakorlatot jelezte. Fellebbezése (megjegyzi az ítéltábla, hogy az elsőfokú ítélet indokolása is) csak a munkáltatásának megszüntetésével és a nagyobb cellába való áthelyezésével összefüggő érvelést rögzít, ekként az ítéltábla is ezt vizsgálhatta.

[27] Ezzel összefüggésben pedig hangsúlyozza, hogy önmagában az időbeliség a felperesi hivatkozás alátámasztására nem alkalmas; az elsőfokú bíróság által megállapított és a felperes által sem vitatott tényállás alapján éppen az állapítható meg, hogy az alperes, illetve az alperesnél foglalkoztatást biztosító munkáltató rendszeresen változtatta a felperes beosztását, az nem köthető felperes valamely kifejezett magatartásához és annak megfelelő indoka lehet az alperest a Bv.tv. 219. §-ának (1) bekezdésben írt, a büntetés-végrehajtási szervezet adottságai szerint biztosítandó munkáltatási kötelezettség. Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a Bv.tv. 219. §-ának (1) bekezdése nem ír elő abszolút foglalkoztatási kötelezettséget, előfordulhat, hogy a fogvatartási körülmények vagy más jogszabályi előírások alapján adott fogvatartott foglalkoztatását a bv. szervezet nem képes biztosítani. Az elítéltet a bv. szervezet mindenkor adottságainak megfelelően kell munkával ellátni, illetve foglalkoztatni, így önmagában az a tény, hogy egy elítélt számára a bv. szervezet nem tud munkát biztosítani,

még nem minősülhet jogsértésnek, az elítélt munkáltatása átmenetileg, a munkába állítását akadályozó ok fennállásáig szünetelhet.

[28] A felperes hatályos keresetlevélben tett hivatkozása szerint munkáltatásának megszüntetésére azért került sor, mert szóvá tette a munkaidő elszámolására vonatkozó jogellenes gyakorlatot, azonban saját hivatkozása szerint is ezt követően még – igaz eltérő munkakörben, és tanulóként – de tovább foglalkoztatták. A fellebbezésben éppen a felperes által felhívott, a felperessel együtt foglalkoztatott tanú1 pedig azt adta elő, hogy ő nem tapasztalt semmilyen negatív hozzáállást a személyzet részéről a felperes irányába, és arról sem halott, hogy miért váltották le a munkáról, de elő szokott fordulni, hogy áthelyeznek valakit az egyik szalagról a másikra, ez munkaszervezési kérdés. Azt is elmondta a tanú, hogy a bérezést a felperes mellett szinte mindenki sérelmezte; ő nem tudott arról, hogy ezzel kifejezetten a felperesnek is problémája volt. Mindebből pedig a fellebbezésben foglaltakkal szemben éppen az következik, hogy a felperes munkáltatásának megszüntetése nem függött össze a munkaidő elszámolására vonatkozó elégedetlenségével (ilyen ugyanis más, tovább foglalkoztatott fogvatartottak esetén is fennállt és a tanú szerint nem volt negatív hozzáállás a felpereshez).

[29] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy tanú2 nem tekinthető érdektelen tanúnak, azonban a vallomása ettől függetlenül sem alkalmas a felperesi előadás igazolására. Egyrészt a tanú a felperes más zárkába történő elhelyezését az egészségügyi ellátásra vonatkozó panaszával hozta okozati összefüggésbe, amelyre a felperes maga nem is hivatkozott; ugyanakkor azt is elmondta, hogy a fogvatartottak cellák közötti mozgatására máskor is volt példa, és a cellák telítettsége miatt nem mindig lehetett megoldani fogvatartottak minden szempontot figyelembe vevő elhelyezését (55. sorszám alatti jegyzőkönyv 3. oldala). Másrészt a tanú vallomása szerint neki tanú4 elmondta, hogy a felperest azért vették le a munkáról, mert problémája volt az elszámolással, amit a szintén tanúként meghallgatott tanú4 kifejezetten cáfolt (60. sorszám alatti jegyzőkönyv 5. oldala). Hasonlóképpen, habár tanú2 állította, miszerint neki tanú3 utalt arra, hogy a felperest azért kell a 307-es zárkába helyezni, hogy megneveljék, a szintén tanúként meghallgatott tanú3 tagadta, hogy ilyesmiről egyáltalán beszélt volna vele (60. sorszám alatti jegyzőkönyv 3. oldala). A Pp. 279. §a szerint a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján állapítja meg; önmagában egy tanúnak a más tanúk vallomásával egyébként ellentétes nyilatkozata nem alkalmas a tényállás megállapítására.

[30] Az ítéltábla a fellebbezésre tekintettel hangsúlyozza, hogy az elítélt munkába állításáról és annak módosításáról a Bv.tv. 219. §-ának (2) bekezdése szerint a munkakör, a munkahely és a munkáltató megjelölésével a bizottság1 dönt, amelynek döntésével szemben az elítéltet jogorvoslat illeti; a felperes ugyanakkor a munkahelyről való leváltását tartalmazó ügyszám1 határozattal szemben általa sem vitatottan akkor nem élt panasszal. Kétségtelen, hogy maga a határozat ezen döntés indokaként csak annyit rögzít, hogy a munkáltatókkal való egyeztetés eredménye, továbbá nem vitatott, hogy az annak alapjául szolgáló jelentést nem ismerhette meg; ez azonban jogorvoslati jogának gyakorlását nem akadályozta volna, amelyet mutat, hogy a felperes által csatolt iratok szerint 2023. június 15. és 2023. július 19. napjain

tartott meghallgatáson előterjesztett panasza a munkáltatásról való leváltását is érintette (számos egyéb kérdés mellett), a ... Vármegyei Főügyészség a panaszát ezen tekintetben sem találta alaposnak (12. sorszám alatt csatolt ügyszám2 alatti határozat 6. oldala).

[31] A tanúként kihallgatott tanú3 előadása szerint a felperessel kapcsolatban biztonsági kockázatot hordozó információk merültek fel (a felperes kijelentéseivel negatív irányba befolyásolta a vele együtt dolgozók hangulatát), amelyről a munkáltatást felügyelő személy jelentéséből szereztek tudomást, ezek szolgáltak a bizottság1 döntésének alapjaként. Előadta: korábban már volt arra példa, hogy hasonló kijelentések miatt kialakuló hangulatban biztonsági intézkedésekre volt szükség a fogolyzandulás megakadályozása érdekében; az ehhez hasonló helyzet elkerülése indokolta a felperes leváltását. Az ítéltábla annyiban osztotta a fellebbezésben foglaltakat, hogy a feljegyzés tartalmát indokolatlan bizonyítékként értékelni, azonban az tényszerűen rögzíthető és a felperes által sem vitatott, hogy a bizottság1 döntését megalapozó, a felperes munkáltatásával összefüggő kockázatokat rögzítő feljegyzés készült és az bizottság2 rendelkezésére állt. Az alperes ennek alapján, az ott írt kockázatok mérlegelésével és nem a felperes személye elleni retorzióként, vagy személyiségének lényegét alkotó valamely tulajdonsága miatt döntött a munkáltatás megszüntetéséről. A felperes jelen perben érvényesített, a személyiségi jog megsértését állító és annak jogkövetkezményei levonását célzó keresetében nem arra hivatkozott, hogy a bizottság1 döntésének alapjaként szolgáló biztonsági kockázat nem volt valós, vagy az intézkedés nem volt szükséges, illetve arányos; hanem arra, hogy a munkáltatás megszüntetésének, illetve nagyobb létszámú zárkába történő áthelyezésének kizárólagos indoka a „megbüntetése” volt. A Pp. 342. §-ának (3) bekezdésére tekintettel ezért nem volt a per tárgya és nem is kellett vizsgálnia a bíróságnak, hogy az alperes megfelelően ítélte-e meg a biztonsági kockázat fennállását, mértékét vagy az annak elhárításához szükséges intézkedéseket. Megjegyzi ugyanakkor az ítéltábla, hogy önmagában két, szintén fogvatartott tanú vallomása, amely nyilvánvalóan kizárólag ezen személyek véleményét tartalmazhatja, nem alkalmas annak igazolására, hogy ilyen kockázat ténylegesen nem állt fenn. Azt pedig helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a munkáltatásról történt leváltásának indoka a jogérvényesítő magatartása volt.

[32] tanú1 tanúként azt is előadta, hogy a felperes helyére jött más foglalkoztatott, mert folyamatosan biztosítani kellett a maximális létszámot; de az elsőfokú bíróság helytálló megállapítása szerint a csatolt foglalkoztatási iratok sem igazolják, hogy az alperes a megszüntetett foglalkoztatás helyett más munkáltatást tudott volna biztosítani, amely kizárólag a felperes személyiségében rejlő okból, kifejezett ellene szóló támadásként nem történt meg.

[33] A felperes hasonlóképpen nem bizonyította azt sem, hogy azon zárka, amelyben 2023. májusában áthelyezték, ún. „büntető cella” lett volna, ezen előadását kizárólag tanú2 tanúvallomása támasztotta alá, azonban az ellentétben állt a perben kihallgatott más tanúk előadásával (tanú3, tanú4), de azt a felperes által meghallgatni kért tanú1 vallomása sem támasztotta alá.

[34] Az elsőfokú bíróság mindezekre tekintettel jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a felperes nem igazolta az emberi méltósághoz fűződő személyiségi joga megsértését, az erre alapított keresetei ezért magalapozatlanok.

[35] Az elsőfokú bíróság szintén jogszabálysértés nélkül utasította el a felperesnek az egészséghez fűződő személyiségi jogának megsértésére alapított kereseteit. A Bv.tv. 99. §-ának (1) bekezdése meghatározza az intézetben belüli elkülönítés szabályait, a felperes nem bizonyította, hogy elhelyezése ennek nem felelt meg. Ezzel összefüggésben hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a perben nem áll rendelkezésre a hivatkozott, a kis létszámú cellában való elhelyezésére vonatkozó orvosi javaslat. Ennek azonban nem volt jelentősége, mivel a felperes akként nyilatkozott, hogy az elhelyezés folytán konkrét pszichés hátrányt nem szenvedett (és más egészségügyi hátrányra sem hivatkozott), csupán azt állította, hogy a körülményváltozás kellemetlen volt a számára. A testi épséghez és az egészséghez fűződő személyiségi jog az ember számára biztosítja fizikai integritásának és szervezete működésének harmadik személyek általi háborítatlanságát; minden olyan jogellenes magatartás megalapozza a polgári jogi igényérvényesítést, amely az ember egészségi állapotát vagy testi épségét sérti. A felperes ugyanakkor maga sem állította, hogy az elhelyezés következtében bármiként is sérült az egészsége, ekként ezen személyiségi jogának megsértésére alapított igényei egyéb vizsgálat nélkül is elutasítandóak voltak.

[36] A felperes által az egyenlő bánásmód megsértésére alapított keresettel összefüggésben pedig az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a fellebbezésben felhívott Ebktv. 10. §-ának (3) bekezdésében írt megtorlás a hátrányos megkülönböztetés speciális eseteként valóban nem igényel védett tulajdonságot. A jogszabály szövegéből következően azonban az a magatartás minősül megtorlásnak, amely az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt kifogást emelő, eljárást indító vagy az eljárásban közreműködő személlyel szemben ezzel összefüggésben jogsérelmet okoz, jogsérelem okozására irányul vagy azzal fenyeget. Ebből következően a megtorlás kapcsolódó jellegű jogsértés, mivel időben mindig meg kell előznie a hátrányos megkülönböztetés megállapításának, de legalábbis a hátrányos megkülönböztetés veszélye. A sértettel szemben alkalmazott megtorló tartalmú intézkedésnek mindig ok-okozati összefüggésben kell állnia a sértett diszkriminációval kapcsolatos fellépésével és mindig jogsérelemre (annak legalábbis veszélyére) kell kifutnia, de legalábbis irányulnia (BH+2014. 5. 234.). A felperes maga sem állította, hogy diszkriminációval kapcsolatosan lépett volna fel; nem tekinthető ekként annak jelzése, hogy a foglalkoztatott fogvatartottak munkaidő elszámolása általában nem megfelelő.

[37] Megjegyzi az ítéltábla, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban kifejezetten nem is hívta fel az Ebktv. 10. §-ának (3) bekezdését, habár arra mindvégig hivatkozott, hogy az alperes azért „büntette”, mert szóvá tett szabálytalanságokat. Az elsőfokú eljárásban (a keresetlevél hiányainak 5. sorszám alatti pótlása) ugyanakkor maga is az Ebktv. 7. §-ának (1) bekezdésére, 8. és 9. §-aira és 21. §-ára hivatkozott (utóbbira annak ellenére, hogy az alperessel nem, mint munkáltatóval szemben érvényesített igényt, ezért az már ez okból sem lehetett alapos).

[38] Az Ebtv. valójában két tilalmazott magatartást szabályoz: a közvetlen és a közvetett hátrányos megkülönböztetést. A felperes által felhívott Ebtv. 8. § szerinti közvetlen hátrányos megkülönböztetés helyzete akkor áll fenn, ha egy személy (vagy egy csoport) vélt vagy valós tulajdonsága miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban mint más, összehasonlítható helyzetben lévő személy (vagy csoport) (Ebtv. 8. §-a). A csoportképzés szabályaira figyelemmel a diszkrimináció összefoglaló jelleggel akkor valósul meg, ha a hasonlóak (azonos tulajdonsággal rendelkezők, a homogén csoportot alkotók) eltérő, az eltérőek (eltérő tulajdonsággal bírók, az adott szabályozási koncepción belül nem homogén csoportba tartozók) pedig azonos, vagy hasonló elbánásban részesülnek [9/1990. (IV. 25.) AB határozat; ABH 1990/46.; 21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990/73.]. A hátrányos megkülönböztetés tilalma az Alkotmánybíróság gyakorlatában [1/2025. (II. 27.) AB határozat] nem jelenti minden megkülönböztetés tilalmát, a tilalom elsősorban az alapjogok terén tett megkülönböztetésre terjed ki. Személyek közötti, alkotmányesítő hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha valamely személyt vagy embercsoportot más, azonos helyzetben lévő személyekkel vagy csoporttal történt összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon. A megkülönböztetés pedig akkor alkotmányellenes, ha végső soron összefügg az emberi méltósághoz való joggal, és a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka lenne, vagyis önkényes {9/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [22]}. A felperes fellebbezése szerint összehasonlítható azon foglalkoztatott fogvatartottakkal, akik nem jeleztek jogsértést és akikkel szemben nem alkalmaztak hátrányos intézkedéseket, még védett tulajdonságként lényegében a jogérvényesítésére hivatkozott. Az Ebtv. 8. §-ának t) pontjában megjelölt egyéb helyzetnek minősülő tulajdonságok, sajátosságok, élethelyzetek körét azonban szűken kell értelmezni. Az Alkotmánybíróság 3206/2014.(VII.21.) AB határozatában ([27] bekezdés) kifejtettek szerint „Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében garantált diszkriminációtilalom ugyanis csupán olyan élethelyzeteket ölelhet át, amelyekben az emberek önazonosságát, identitását meghatározó lényegi tulajdonságuk miatt előítélettel, vagy társadalmi kirekesztéssel néznek szembe. Vagyis a diszkriminációtilalom alkotmányos klauzulája elsődlegesen a társadalom személyben rejlő és tetszés szerint nem változtatható tulajdonság mentén elkülönülő csoportjainak védelmét szolgálja.” A diszkriminációval szembeni jogvédelem lényegét az egyéb helyzet esetében is az adja, hogy a védett tulajdonsággal rendelkező panaszos elsődlegesen nem saját magatartása, hanem egy adott csoporthoz való tartozás miatt szenved hátrányt. Az egyenlő bánásmód követelménye megsértése nem állapítható meg olyan esetekben, amikor az emberi méltóság általános sérelméről, rendeltetésellenes joggyakorlásról vagy joggal való visszaélésről szól a jogvita (hasonlóképpen az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 288/2/2010.(IV.9.) TT számú állásfoglalása). Az elsőfokú bíróság ezért jogszabálysértés nélkül rögzítette, hogy a felperes által hivatkozottak nem illeszthetők ebbe a körbe.

[39] A felperes fellebbezésében állította az Ebtv. 19. §-a (1) bekezdésének megsértését is, amelyeknek a 31. sorszám alatti jegyzőkönyvbe foglalt anyagi pervezetés maradéktalanul valóban nem felelt meg, azonban ez nem igényelte az ítéltábla részéről a Pp. 370. §-ának (4) bekezdése szerinti eljárást és nem vezethetett az alperes kereset szerinti marasztalásához az alábbiak miatt. A felperesnek ugyanis ezen rendelkezés szerint is valószínűsítienie kellett volna azt, hogy őt hátrány érte, de emellett azt is, hogy a jogsértéskor rendelkezett a 8. §-ban meghatározott valamely tulajdonsággal. A felperes azonban ezeket nem is valószínűsítette. Az emberi méltóság megsértésére alapított keresetekkel összefüggésben kifejtettek szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok annak valószínűsítésére sem alkalmasak, hogy az alperes

azért váltotta le a felperest a munkavégzésről, illetve helyezte másik zárkába, mert jelezte a munkaidő elszámolás vélt szabálytalanságát (illetve tanúvallomást tett egy ügyben); másrészt a felperes a kifejtettek szerint azt sem valószínűsítette, hogy az Ebtv. 8. §-ában meghatározott valamely védett tulajdonsággal bírna.

[40] Az elsőfokú bíróság mindezekre tekintettel jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes kereseteit, az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság 6. alatti végzésében a felperes kérelmének megfelelően személyes illetékmentességet engedélyezett a felperesnek a Pp. 94. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján, amely a tartalma szerint azonban az illetékre kiterjedő részleges személyes költségmentesség. Habár a költségkedvezményről újabb döntés nem született, az elsőfokú ítélet indokolásában (a [29] bekezdés) a felperes személyes költségmentessége szerepel, amely tehát erre tekintettel nem felel meg az engedélyezett költségkedvezménynek. Ez azonban az illetékre vonatkozó rendelkezést nem érintette, de jelentőséggel bírt a pártfogó ügyvédi díj viselésével összefüggésben. A bíróság által engedélyezett teljes személyes költségmentesség hiányában arról, hogy a pártfogó ügyvéd díját a felperestől az állam átvállalja-e, nem a bíróságnak, hanem a jogi segítségnyújtó szolgálatnak kell eldöntenie. ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a pontosítással hagyta helyben, hogy az elsőfokon teljes pervesztes felperes pártfogó ügyvédjének díját nem az állam, hanem a felperes viseli [Pp. 101. §-ának (3) bekezdése, 83. §-ának (1) bekezdése].

[41] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, azonban az alperes másodfokú perköltséget nem számított fel, ekként arról az ítéltáblának rendelkeznie nem kellett [Pp. 82. §-ának (1) bekezdése]. A felperes személyes költségmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési illeték a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése szerint az állam terhén marad. Megállapította, hogy a másodfokon teljes pervesztes felperes pártfogó ügyvédjének másodfokú díját a felperes viseli [Pp. 101. §-ának (3) bekezdése, 83. §-ának (1) bekezdése]. Azt a kérdést, hogy e díjat a felperestől – a költségmentességére tekintettel – az állam átvállalja-e, a jogi segítségnyújtó szolgálatnak kell eldöntenie.

Debrecen, 2026. július 14.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró